

Kuntalaisaloite / Siivikkalan metsien hakkuuta on rajoitettava

Ympäristölautakunta 21.02.2024 § 25

Valmistelija

Kaavoitus

Kuntalaisaloite .fi aloitekanavan kautta on jätetty kuntalaisaloite otsikolla Siivikkalan metsien hakkuuta on rajoitettava. Aloitteen julkaisupäivämäärä on 7.11.2023. Aloitteeseen on osallistunut Ylöjärveltä 241 henkilöä ja ulkopaikkakuntalaisia on 36 henkilöä. Kaupunginhallitus 29.1.2024 §28 on kirjannut vuoden 2023 kuntalaisaloitetilanteen. Tässä yhteydessä on todettu, että ympäristölautakunta lausuu asiasta helmikuun 2024 kokouksessa.

Aloitteessa esitetään:

”Siivikkalan metsät ovat olleet viimevuosina näkyvien avohakkuiden kohteena ja alueelle on kaavoitettu lisää hakkuita ja pientaloalueita.

Me allekirjoittaneet osoitamme aloitteen Ylöjärven kunnalle ja vaadimme hakkuiden rajoittamista Siivikkalassa. Metsät ovat alueen asukkaille tärkeä ympäristö ja päivittäisessä virkistyskäytössä. Ne lisäävät asuinalueen viihtyvyyttä sekä virkistysalueena parantavat asukkaiden hyvinvointia. Metsät tarjoavat paikan muun muassa liikkumiselle, retkeilylle, sienestykselle ja marjastukselle.

Metsien hakkuu ja pientalorakentaminen alueelle lisäävät hiukkaspäästöjä ja luontokatoa. Metsät tulee suojella, sillä ne ovat enemmän kuin puita: ne ovat uhanalaisten lajien koteja ja täynnä monimuotoista elämää. Jokainen luonnontilainen metsä on oma, elämää sykkivä maailmansa. Hakkuiden tilalle istutettu puupelto, asuinalue tai puisto ei korvaa menetettyä luonnonmetsää.

Luontokadon lisäksi hakkuut aiheuttavat merkittäviä haittoja vesistölle, ilmastolle ja siten meille kaikille. Ilmastonmuutoksen kannalta asia on yksinkertainen: mitä vähemmän metsiä hakataan, sen parempi ilmastolle.

Suomen metsät häviävät ja yksipuolistuvat tutkitusti huolestuttavaa vauhtia. Metsiemme lajeista yli 800 on jo uhanalaisia ja kaksi kolmasosaa metsiemme luontotyypeistä on luokiteltu uhanalaisiksi. Myös maamme linnut kärsivät metsätaloudesta. Luontomme elonkirjo säilytetään vain suojelemalla riittävästi metsiä, tasaisesti ympäri Suomen.

Toivomme Ylöjärven kunnan rajoittavan hakkuita Siivikkalassa. Jos kunnalla ei ole yksin päätösvaltaa asiassa, toivomme kunnan edistävän asiaa neuvottelemalla siitä muiden toimijoiden, kuten metsänomistajien kanssa.”

Lausunto kansalaisaloitteeseen

Metsien käsittely ja virkistysalueet ovat nousseet ja aiheesta laajempaan keskusteluun. Huoli lähiympäristön muutoksista aiheuttaa epä tietoisuutta. Siivikkalan alueella kaupunki omistaa maa-alueita asemakaavoitettujen yleisten alueiden (kadut ja lähivirkistysalueet) ja nykyisen asemakaavoitetun alueen välittömässä läheisyydessä mm. Leppästäntien ympäristössä ja koulun pohjoispuoleisella alueella. Enimmäkseen metsäalueet ovat yksityisessä omistuksessa. Ranta-alueilla on Tampereen kaupungin omistamia metsäalueita.

Metsien käsittely asemakaavoitetuilla alueilla tapahtuu maisematyö lupien kautta pois lukien vähäiset toimenpiteet. Yleiskaavoitetuilta alueita edellytetään

maisematyölupaa jos kaavassa erikseen määrätään. Maisematyöluvan käsittelyn yhteydessä arvioidaan hakkuusuunnitelman mukaisia vaikutuksia mm. asemakaavoituksessa osoitettuun maankäyttöön esimerkiksi virkistyskäyttöön tai tiedossa oleviin arvoihin. Tarvittaessa pyydetään lausunto esim. Pirkanmaan ELY-keskukselta.

Metsänkäsitteily kaupungin omistamilla alueilla kuuluu yhdyskuntatekniikan vastuualueelle. Puistometsien ja talousmetsien metsätulot muodostuvat pääsääntöisesti pienimuotoisista metsänhoitotoimenpiteistä ja avohakkuut eivät kuulu ensisijaisiin käytäntöihin. Metsähoitotoimenpiteillä tähdätään mm. virkistyskäytön parantamiseen. Asemakaavoitettujen ja rakennettavien katualueiden ja korttelialueiden puusto on poistettu nykyisen käytännön mukaisesti. Viimeisin toteutunut alue on koulun pohjoispuoleinen asemakaava-alue. Tehtävät toimenpiteet edellyttävät asemakaavoitetuilla alueilla maisematyölupaa, joissa myös kuullaan lähialueen asukkaita. Katualueiden puuston poisto ja huolellisuusvelvoitteen edellyttämät toimenpiteet eivät edellytä maisematyölupaa.

Yksityisten omistamilla alueilla, joilla ei ole asemakaavaa tai jos osayleiskaavassa ei ole erikseen määrätty on edelleen mahdollista tehdä metsänhoitotoimenpiteitä ilman maisematyölupaa. Kunkin maanomistajan velvollisuus on toimenpiteen yhteydessä selvittää, ettei toimenpiteillä heikennetä erityisiä luontoarvoja.

Siivikkalan alueelle on viimeisin asemakaava laadittu koulun pohjoispuoleiselle alueelle. Laadittavana on Leppästäntien pohjoispuoleinen asemakaava. Suunnitteluohjelmaan sisältyy koulun pohjoispuoleisen alueen asemakaavan laajennus. Tällä kaavalla ei olla osoittamassa rakentamista välittömästi koulun pohjoispuolelle eikä ns. vanhan metsän alueelle. Lisäksi viiden vuoden kaavoitusohjelmaan sisältyy Siivikkalan osayleiskaavan uudistaminen.

Vakiintuneeseen käytäntöön kuuluu, että laaditaan luontoselvitys kun kaavahanke käynnistetään. Selvityksissä esiintulleet erityiset arvot tullaan huomioimaan kaavatyössä. Maankäyttö ja rakennuslaki edellyttää kaavatyössä tehtävää vaikutusten arviointia. Maankäyttö ja rakennuslain kohdassa vaikutusten selvittäminen kaavaa laatiessa (9§) todetaan mm. ”Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettyä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävät suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

Yleiskaavoituksen sisältövaatimuksissa edellytetään (MRL 39§), että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. ympäristöhaittojen vähentäminen; rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

MRL:n sisältövaatimusten (54§) mukaan ”asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.”

Laadittavien luontoselvitysten lopputuloksena saadaan tietoa mm. uhanalaisista lajeista, metsälakikohteista, suojeltavista alueista ja suosituksista kaavoitusta varten.

Ylöjärven kasvuohjelma on hyväksytty valtuustossa. Siivikkalan kasvu arvioidaan suhteessa Ylöjärven keskusta-alueeseen hyvin pieneksi. Vuoteen 2040 arvioidaan asukasmäärän kasvavan noin 800 asukkaalla. Keskiarvo on noin 40 asukasta vuodessa. Luvussa on mukana Mettistön alue. Vastaavasti Teivo-Mäkkylän asukasluvun arvioidaan kasvavan 5000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä. Myös viimevuosien asemakaavoitus on ollut hyvin maltillista. Uusia asemakaavoja on laadittu viimeisen 10 vuoden aikana kaksi. Siivikkalan alue on kuitenkin suosittu asuinpaikka ja sitä halutaan kehittää jatkossakin, mutta maltillisesti.

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää antaa lausuntonaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle edellä olevan lausunnon vastauksena kuntalaisaloitteeseen.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti. -----

Kaupunginhallitus 11.03.2024 § 65
470/10.02.03/2023

Aloite on julkaistu Kuntalaisaloitepalvelussa:
<https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/34723>.

Toimivalta:	Hallintosääntö 19 §
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus:	Kaupunginhallitus päättää 1. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy ympäristölautakunnan lausunnon vastauksena kuntalaisaloitteeseen ja 2. tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.
Päätös:	Hyväksyttiin. -----

Inga-Mari Lehti oli poissa kokouksesta tämän asian aikana klo 15.55–15.58.